

پی‌آمدهای سیاسی-فرهنگی حماسه ۱۵ خرداد

در شماره‌های گذشته خواندیم:

۱) پیدایش قله‌ای بلند از جریانی دیگر

۲) بالایش نهضت از ...

۳) تشكل نیروهای انقلاب اسلامی

۴) دگرگونی در ذاته سیاسی مردم

۵) تحول در ذاته فرهنگی جامعه

۶) نزدیکی حوزه و دانشگاه

و اینک:

پیرامون فرصت طلبها

مبازه با آهنگی دیگر - که در تاریخ معاصر ایران بی‌سابقه بود - آغاز شده بود. رژیم پس از کشتار مردم و رویارویی با مرجعیت، دیگر مشروعیتی نداشت. خون شهیدان مظلوم حماسه خرداد می‌جوشید، و در جوشش آن، فضای جامعه و ذاته سیاسی و فرهنگی جامعه دگرگون می‌شد. نسل بالندۀ حوزه و دانشگاه پس از جدایی دیرینه، همدیگر را پیدا می‌کردند...

دربغا درینگ که در پاسخ به نیازهای نوین ناشی از این تحول، اینجا و آنجا دیگ طمع آزمندانی به جوش آمد و فرصت طلبیهای فردی و گروهی از هر سو آغاز شد و گاه دامن باک نهضت را به لکه‌هایی آلود و زمانی تشكیل‌هایی را - به نام هدایت جنبش و حمایت خلق! - و در واقع در جهت منحرف ساختن آن، شکل داد!

در این میان، پیدایش گروههای چپ و چپ‌گرا که با شعار مبارزة مسلحانه و با جاذبه‌ای تند و فربینده به صحنه می‌آمدند، نگرانهایی را سبب می‌شد، که میاد خون شهیدان مظلوم حماسه خرداد، به آسیای الحاد سرازیر گردد!

ما، رسالت هیج پیامبر و سفیری را از این قانونمندی مستثنی نخواستیم که: تا

بی‌گیری آرمانهایش را آهنگ کرد، اهریمن در آن چیزی افکند.^۱

آری، جریان هر بعثت با گل و لای فرصت طلبانه اهربینی همراه بوده است؛ و این قانونمندی فراگیری است در فلسفه تاریخ - که در بیان قرآنی به آن اشاره شده - و اندیشیدن به آن، مجالی دیگر می‌طلبد؛ و در راز این قانونمندی، نکته‌ها نهفته است که با آن می‌توان گشودن گرهای را توفيق یافت. انقلاب اسلامی ایران نیز از این قانونمندی حاکم بر تاریخ، مستثنی نبود. همین که با فریاد و آتش و خون، فضای سیاسی و فرهنگی کشور، دیگر شد و زمینه برای حرکت فراهم آمد، مدعیان از هر سو سربرآوردن و نعمه‌ای ساز کردند. پیدایش تشکلهای بیگانه با خط انقلاب اسلامی، پس از ۱۵ خرداد را، در نگاه یادآوران چنین تحلیلی پذیرفته است.

در اینجا دو نکته‌دیگر شایان تأمل است:

۱- در این مقطع، تحرک اصلی از آن جریان چپ گرا است که ریشه اصلی آن به حزب توده راجع است.

۲- شواهدی در دست است که مثلث شومی از ساواک، سیا و کا-گ-ب بر تشکل نیروهای مبارز بیگانه با خط حمامه ۱۵ خرداد، سایه انداخته بود. سیطره بر جنبش مردم ایران، از اهداف مهم کا-گ-ب بود و برای ساواک و سیا - که بر تمامی تحرکات به ظاهر کنترل کامل داشتند - با تحقق چنین هدفی، سرکوبی جنبش بسیار آسان بود.

با پژوهش پیرامون مکانیسم این مثلث شوم و سلطه اهربینی آن بر نهضت اسلامی مردم ایران - که ریشه‌های فتنه‌های پس از بیروزی انقلاب را، عمدتاً در آن باید جستجو کرد و تلاشی خستگی ناپذیر می‌طلبد - کلید تحلیل بسیاری از رویدادهای انقلاب اسلامی ایران را - بیش و هم پس از بیروزی - به دست محقق تاریخ می‌دهد که دست یافتن به آن، از آرمانهای یادآوران است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتابل جامع علوم انسانی